

ZÁSADY ETIKETY DÁMSKÉHO PRACOVNÍHO OBLEČENÍ

Personalistika

„Zatímco muž má na vybranou vždy pouze jedinou možnost ve t ech rovinách společenského oblečení (odpolední oblek, tmavý oblek, smoking), žena každou z nich umí naplnit nekone ným množstvím variant.“

Slovo etiketa v nás budí pocit ně ho archaického, co pat í do sv ěta našich babí ek a d ěde k . A což teprve spousta pravidel, jimiž se „musíme“ ídit, abychom ve společnosti usp ěli! Jsou ještě pravidla slušného chování nutná? Nejsou vlastn ě na úkor „p ěirozeného chování?“ A se každý chová tak, jak chce? Nebo ne? Takové otázky si ovšem neklade až naše generace. Aristotele ozna il lov ka za tvora společenského - zoon politikon. Tím jednoduše vyjád il, že lov k se neustále pohybuje mezi ostatními lidmi, a proto musí ctít pravidla, která se v pr ěbu společenského soužití mezi lidmi ustálila. Etiketa není sv ěrací kazajka, do níž bychom n ěkoho nucen ě uzavírali.

Je to soubor historicky vytvářených a tradicí ustálených pravidel chování.

Jakmile se lov k stal sou ěstí tlupy, musel za ít respektovat její normy. T ty se vytvá ěly praxí - co tlupu ohrožovalo, bylo zapov zeno, co p ěispávalo k jejímu bezpečí a prosperit ě, bylo vítáno.

V dom ě i nev dom ě se všichni ídíme zásadami, které nám vst ípili rodi ě nebo které jsme vysledovali u ostatních a vst ěbávali s výchovou jako sou ěstí d ědictví našeho civiliza ního okruhu. Naše chování m ěže být p ěirozené, a p ěesto bude v souladu s pravidly etikety. Je p ěece p ěirozené pozdravit známého lov ka, dát žen ě p ěednost ve dve ěích, jíst tak, abychom v ostatních nebudili odpor, oblékat se dle o ěkávání společnosti, kterou jdeme navštívit. Spíš by bylo n ěp ěirozené p ějíít do divadla v teplákách, odmítnout podanou ruku, nepozdravit se s p ěáteli.

„Na zdvořilosti člověk reaguje jako vosk na teplo.“

Arthur Schopenhauer

Společnosti v širším smyslu rozumíme sociální prostředí mezi lidmi. Sem bychom za adili p ěedevším zam stnání, kde trávíme nejvíce ěasu. V n ěkterých firmách, v bankách, pojiš ovnách a ú adech platí striktní od vní p ěedpis, který zavazuje všechny pracovníky dodržovat ur ěitý standard v oblékání. Rozp ětí požadavk ě je dosti široké, n ěkde zavazují muže, aby nosili výhradn ě ěerné (tmavé) obleky, jinde je sou ěstí pokyn ě pro zam stnance jen obecná výzva, aby chodili vhodn ě oble ení a upravení. Co si pod tím máme p ěedstavit?

ŠATY A SUKN

Zatímco muž má na vybranou vždy pouze jedinou možnost ve t ech rovinách společenského oblečení

(odpolední oblek, tmavý oblek, smoking), žena každou z nich umí naplnit nekone ným množstvím variant. Nejstarším dámským oble ením jsou šaty. Až do raného st ědov ku se od v ěrozlišoval podle pohlaví - šaty a suknice (ve st ědov ku tuniky, pláš ě) se nosily jako universální. Pozd ěji k ěs ěanská morálka velela skrývat profil ženského t ěla, proto se šaty nabíraly, sukn ě rozší ovaly, ženské t ělo se deformovalo v korzetech, skrývalo se pod vycpávkami, vlasy se ukrývaly pod závoji, šátky a ěpci. V renesanci se sice uvolnil pohled na ženská ramena a dekolt, ale až do po ěátku 20. století nesm ěla žena ukázat lýtko. Sukn ě sahaly až po kotníky. Teprve 20. století dovolilo ukázat siluetu ženského t ěla. Ženy se zbavily korzet ě, šaty a sukn ě za ally kopírovat t ělo, objevily se nové st ěihy a sukn ě se za ally zkracovat. Vrcholem (doslova) dosáhly v polovin ě šedesátých let, kdy Mary Quantová p ěišla s minisukní. Dnes mají ženy na výb ěr z mnoha styl ě a st ěih ě. Praktické pro denní nošení i do společnosti jsou nap ěříklad pouzdrové šaty, úzkého st ěihu, které dokonale obepínají postavu. A koliv se objevily už ve dvacátých letech 20. století, pro sou ěasnost je oživila princezna Diana. P ěi slavnostních p ěležitostech se m ěže žena blýsknout v šatech prádlového stylu, na ramínka, z jemných materiál ť splývavých, voln ějších, ěasto zakon ěných rozší ěením nebo volány. Košilové i pláš ové šaty se nehodí jako společenské, mají dlouhé rukávy, ležatý límec a rozepínají se po celé délce vp ěedu jako pánská košile nebo pláš ě. Sukn ě jako samostatný od vní prvek se vyd ělila ze šat ě ve t ěicátých letech 20. století. P ěvodn ě byly úzké a nepohodlné, efektn ě sice kopírovaly ženské k ěivky, ale umož ěovaly jen krátké kr ěky. Až Christian Dior ženy osvobodil ze sev ěení úzké sukn ě vysokým rozparkem, který znamenal nejen pohodlí, ale i zvýšení erotické p ěitažlivosti. Postupn ě se objevily sukn ě r zných st ěih ě: skládaná, kolová balonová, zvonová atd.

Délky sukn ěí a šat ě jsou zcela individuální. Od sedmdesátých let 20. století vedle sebe žijí všechny délky - maxi (zakrývá kotníky), midi (do poloviny lýtek) i mini (od kolen nahoru). Záleží na postav ě žen, na materiálu a st ěihu sukn ě, na v ěku a koneckonc ě i odvaze, jakou délku žena použije. Pro společenské šaty platí, že by si žena m ěla vybrat, zda odhalí nohy, nebo ramena a dekolt.

KOSTÝM, SAKO

Jedním z nejprakti ět ějších vynález ě v dámském mód ě je kostým. Objevil se už v 19. století jako sportovní úbor, ale slávu mu zajistila až Coco Chanel. Ženy si rychle zvykly na „pánský“ styl, protože byl univerzáln ě použitelný: kostým m ěžeme nosit do kancelá ěe, na společenské akce, na návštěvy, na garden party i do divadla. Na rozdíl od pánského saka m ěže žena odložit své sako kdykoliv, protože halenka nebo top je sv rchní oble ení. Kostým p ěsobí seriózn ě, um ěn ě, proto je nejvhodn ější sou ěstí business dress.

Z námo nické uniformy je odvozen blejzr, jedno adové i dvou adové sako v p ěvodn ě

námo nické mod i s mosaznými knoflíky. Dvou adové se hodí pro vyšší, štíhlejší ženy (nosívala ho princezna Diana), hodí se k n mu jak klasická halenka a sukn , tak tri ko a šedé kalhoty. Podle kombinace vytvo í blejzr solidn jší, nebo ležérn jší vzhled, vždy ale p sobí elegantn .

KALHOTY

Kalhoty jsou tak výrazným symbolem mužství, že ženy bojovaly o právo nosit kalhoty velmi dlouho. P ed druhou sv tovou válkou se jen bohémské um lkyn odvážily provokovat v kalhotách i kalhotových kostýmech. P ed p lstoletím by žena do kancelá e nebo do společ nosti nemohla jít v kalhotách. Teprve v atmosfé e svobody a tolerance šedesátých let 20. století se ženy odvážily chodit v kalhotách stejn b žn jako v sukni. Dnes je kalhotový kostým postaven narove kostýmu se sukni a společ enské kalhoty se objevují i p i slavnostních p íležitostech. Pro každou p íležitost se ovšem každé kalhoty nehodí, a to i do kancelá e, natož na ve erní společ enskou akci.

HALENKY, BL ZY, TOPY

Jakmile se odd lila sukn od šat , objevil se problém, jak vy ešit horní díl oble ení. Ženy nejd íve nosily hodn zdobné bl zy s krajkami, volány, mašlemi a nabíranými rukávy, až ve dvacátých letech 20. století se halenka p íblížila st ihu pánské košile špi atým límcem, kapsi kami, p edním zapínáním, manžetami. Halenka je společ ensky velmi cenný prvek: poskytuje v kombinaci s kalhotami, sukni mi nebo kostýmem velké množství r zn odstup ovaných variací pro business dress i společ enské oble ení.

Se sportovními kalhotami a t eba i s pulovrem se halenka stává vhodným sportovním oble ením. Každá žena by m la mít v šatníku n kolik halenek jednobarevných (jedna z nich ur it bílá) a n kolik vzorovaných (nejvíce decentní je proužek). Barvy jsou obvykle diktovány módou anebo oblibou majitelky. Platí, že ím je halenka mén nápadná, tím je univerzáln jší.

BOTY

Klasickou dámskou botou je lodi ka, uzav ená bota s elegantním profilem. Vychází z tvaru renesan ní pánské boty, ale má navíc podpatek. Muži si sice už d íve vypomáhali podpatky, aby se zdáli vyšší, ale v 18. století ženy pochopily, jaké výhody jim podpatek skýtá, a p ívlastnily si ho. V padesátých letech 20. století p íšli módní návrhá i s „jehlami“, a tak se vysoké podpatky v rozmezí 3-6 cm v mnoha obm nách drží dodnes.

Lodi ky mají plnou špi ku i patu, a i když bo ní vykrojení a vysoké podpatky jim dodávají vzrušující nap tí, svou uzav eností jsou um ené a „cudné“, takže se hodí pro obchodní jednání i do společ nosti. Lodi ky jsou vhodné k šat m, dlouhé sukni, kalhotám, krátké sukni i ke kostýmu. Na pohodln jší procházku si ženy vyberou rad ji ploché baleríny, které mají sv j p vod v baletních „piškotech“ s oblou špi kou. Proslavila je v padesátých

letech Audrey Hepburnová. Pohodlné jsou také ploché lodi ky na nízkém podpatku zdobené sponou nebo mašlí. St evíce s volnou patou, nebo dokonce otev enou špi kou nejsou považovány za stejn společ enské jako lodi ky - ukazují „p íliš mnoho“, a proto nejsou ur eny na vysoce společ enské akce. Tam bychom m li dát p ednost uzav eným botám. Také proto, že se žena nedostane do konfliktu s povinností mít sou asn pun ochy. Má-li žena pouze volnou patu, m že použít pun ochy bez zesílených ástí na chodidle. Jít naboso v otev ených st evících je asto hodn odvážné, i když jsme toho sv dky stále ast ji. Nohy musejí být pe liv oholené, nehty ošet ené a nalakované. S odhalováním chodidel v otev ených st evících je to stejné jako s odhalováním nohou v minisukni - musejí být perfektní, aby bylo co ukazovat.

BUSINESS DRESS – DÁMSKÉ PRACOVNÍ OBLE ENÍ

Ženy považují za business dress p edevším kostým. Ten vypadá velmi elegantn , seriózn a poskytuje možnost odložit sako a pracovat jen v halence. Kalhotový kostým je zcela rovnocenný kostýmu se sukni. Pokud si chce žena vzít šaty, m ly by mít úzký st íh (pouzdrové šaty), ale nem ly by p íliš obepínat t lo. Šaty by m ly mít velmi st ízlivý dekolt a p ím enou délku. K tomu boty na vyšším nebo st edn vysokém podpatku. P í jednání s klienty by žena m la mít pun ochy i v nejv tších vedrech, stejn jako muž své sako.

Pro ženy jsou do zam stnání p í jednání s klienty nevhodné džíny, šaty s úzkými ramínky, i dokonce bez ramínek, tri ka, volné kalhoty, bokové kalhoty, sandály. D vod pro st ízlivé a elegantní oble ení je z ejmý: Klient by se m l soust edit na prezentaci nabídky a cokoliv, co by odvád lo jeho pozornost od tématu, je nežádoucí. Casual dress pro ženy p edstavuje sukni nebo kalhoty a tri ko i halenku, svet ík, zna kové džíny. Ani p í neformálním oble ení si do zam stnání nevezmeme šortky nebo p íliš krátkou sukni (obvykle se minimální délka sukni „m í“ v sed tak, že sukn sahá na ší ku dlan nad kolena - dlaní rozumíme ruku majitelky sukni , nikoli šéfa...).

Dopl ky by m ly náš zjev skute n dopl ovat, ne mu dominovat. Prsty plné masivních prsten nebo všechny etizky, náhrdelníky a náramky, nakoupené na exotických dovolených, vzbudí spíš úžas než p íjemný dojem. Parfémy volíme do zam stnání leh í, t žší si necháme na ve erní p íležitost. Lí ení by m lo být mén nápadné, slouží pouze ke zvýrazn ní o í a rys tvá e.

Jakkoli je osobní vkus ženy rozličný, musí především respektovat očekávání klienta či zákazníka a své pracovní oblečení volit v souladu s výše uvedenými zásadami etikety pro dámské pracovní oblečení.

KONEC

Autor: Pavlína Langerová, AUDICA
www.audica.cz